

Handläggare
Marie Lindström
UtredningsenhetenDiarienummer
2016KS/0032

Kommunstyrelsen

Svar på motion (MP) Värmdö - Sveriges bästa friluftskommun

Förslag till beslut

Motionens respektive yttranden avslås eller anses besvarade enligt följande:

1. kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att ta fram en friluftspolicy och en plan för långsiktig utveckling av friluftsliv i Värmdö, för beslut i kommunfullmäktige anses besvarat
2. kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att instifta ett friluftsråd och bjuda in föreningar och organisationer inom friluftsområdet för att med verka anses besvarat
3. kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att långsiktigt följa utvecklingen av friluftsliv i Värmdö, t.ex. genom att inrätta ett utskott avslås
4. kommunstyrelsen får i uppdrag att påskynda bildandet av nya naturskyddsområden i enlighet med naturreservatsplanen och Gustavsbergs grönstrukturplan där tätortsnära skogsområden prioriteras avslås
5. utbildningsnämnden får i uppdrag att integrera en friluftsinspirerande naturpedagogik i de kommunala skolorna och förskolorna anses besvarat
6. utbildningsnämnden tillsammans med tekniska nämnden får i uppdrag att utveckla skolskogar anses besvarat
7. kultur- och fritidsnämnden med hjälp av friluftsrådet årligen planerar nya relevanta friluftaktiviteter som främjar medborgarnas friluftsliv och ökar folkhälsan anses besvarat
8. kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden och eventuella andra nämnder som berörs årligen avsätter medel för att skydda natur och för investeringar i nya aktiviteter anses besvarat.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Miljöpartiet (MP) har föreslagit att Värmdö kommun ska satsa på att utnämnas till Sveriges friluftskommun av Naturvårdsverket. För att lyckas

Diarienummer
2016KS/0032

med detta föreslås åtta åtgärder som ska förstärka friluftslivet i kommunen. Då dessa åtgärder omfattas av flera av kommunens befintliga styrdokument, som översiktsplan 2012-2030, budgetförslag 2017, naturreservatsplanen, Gustavsbergs grönstrukturplan samt reglementet för kultur- och fritidsnämnden föreslås att motionens yrkanden 1, 2 och 5-8 föreslås anses besvarade. Motionens yrkanden 3 och 4 föreslås avslås.

Bakgrund

Miljöpartiet (MP) har i en motion föreslagit att Värmdö kommun ska satsa på att bli Sveriges friluftskommun.

Utbildningsnämnden har behandlat motionen vid sitt sammanträde den 13 oktober 2016, nämndens beslut omfattade tre yrkanden enligt nedan:

- Yrkande 5 anses besvarat
- Yrkande 6 anses besvarat
- Yrkande 8 avslås

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat motionen vid sitt sammanträde den 8 november 2016. Kultur- och fritidsnämndens beslut omfattade fem yrkanden enligt nedan:

- Yrkande 1 anses besvarat
- Yrkande 2 anses besvarat
- Yrkande 3 avslås
- Yrkande 7 anses besvarat
- Yrkande 8 avslås

Ärendebeskrivning

För att få utnämningen Sveriges friluftskommun ska kommunen arbeta långsiktigt med friluftsliv. Friluftslivet bör genomföras och visas upp på sådant sätt att det blir enkelt för kommuninvånare att välja en aktiv fritidssysselsättning utomhus. Utmärkelsen baseras på Naturvårdsverkets årliga undersökning, som genomförs i enkätform, om hur landets kommuner arbetar med det lokala friluftslivet. Knappt en femtedel av landets kommuner har, enligt undersökningen, en politiskt antagen friluftsplän. Allt fler kommuner tar fram information om friluftsliv, exempelvis via internet, skyltning och kartor. Enligt Naturvårdsverket behövs ytterligare förstärkning av kommunernas arbete med översiktsplanering, där enbart hälften av kommunerna uppger att friluftslivet är en del.

I Värmdö kommuns översiktsplan 2012-2030 utgör fritid och friluftsdelen en viktig del. I planen anges att stråk för tätortsnära rekreation ska säkerställas. Alla som bor i Värmdö ska ha nära till natur och bad och alla ska ha möjligheter till motion och friluftsliv. Gröna kilar och stråk ska bevaras och utvecklas. Sjöar, kustvatten och skärgård är basen i ett rikt rörligt friluftsliv. Utemiljöer som inbjuder till lek och utevistelser ska finnas i anslutning till

Diarienummer
2016KS/0032

skolor, förskolor och särskilda boenden.

Dessutom planeras för rekreativa förbättringar såsom att utveckla möjligheter för odling genom växthus, odlingslotter och gemensam odling på kommunalägd mark. Gångstigar på kommunalägd mark ska utvecklas i Gustavsberg. Det ska bli tryggare, trevligare och enklare att ta sig mellan hem arbete/pendlingspunkt/barnomsorg/ dagligvaruhandel till fots eller på cykel, alla tider på året. Tillgängliga utsiktsplatser ska skapas och det ska bli lättare att hitta till naturreservat och vandringsleder. Nytt promenadstråk anläggs längs Farstavikens norra strand och olika promenadslinor ska utvecklas.

1. Friluftspolicy och en plan för långsiktigt utveckling av friluftsliv i Värmdö

Motionärerna föreslår att kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att ta fram en friluftspolicy och en plan för långsiktig utveckling av friluftsliv i Värmdö, för beslut i kommunfullmäktige.

Värmdö kommuns översiktsplan 2012-2030 är ett långsiktigt, strategiskt dokument där planering för förbättring av rekreativsmöjligheter för kommunens invånare utgör en viktig del.

I dagsläget har inte Värmdö kommun någon friluftspolicy. Enligt kommundirektörens budgetförslag 2017 ska en utredning om en friluftspolicy göras. Därför föreslås att motionens yrkande om friluftspolicy anses vara besvarat.

2. Friluftsråd

I motionen föreslås att kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att instifta ett friluftsråd och bjuda in föreningar och organisationer inom friluftsområdet att medverka.

Enligt reglementet ska kultur- och fritidsnämnden i nära samarbete med föreningar och organisationer, inom nämndens ansvarsområde och i enlighet med kommunfullmäktiges fastställda riktlinjer, verka för att stimulera det arbete som dessa bedriver. Förvaltningen har systematiska föreningsdialoger med enskilda förening. Därutöver kommer förvaltningen att utöka dialogformerna genom att årligen bjuda in samtliga friluftsföreningar till ett gemensamt dialog- och informationsmöte. Liknande initiativ har genomförts under 2016 kring särskilda utvecklingsområden i kommunen. Kultur- och fritidsnämnden har god kontakt med respektive förening och ett särskilt råd bedöms inte behövas. Därmed föreslås att motionens yrkande om ett friluftsråd anses vara besvarat.

3. Inrättande av utskott till kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden bör, enligt motionärernas förslag, få i uppdrag att långsiktigt följa utvecklingen av friluftslivet i Värmdö, till exempel

Diarienummer
2016KS/0032

genom att en politiskt beslutad planeringsgrupp med ansvar för friluftsliv inrättas. Motionen föreslår att exempelvis ett utskott i kultur- och fritidsnämnden skapas.

Enligt reglementet ska kultur- och fritidsnämnden samordna kommunens insatser för det rörliga friluftslivet. Utvecklingen av friluftslivet på kort och lång sikt är ett arbete som ständigt pågår och som ligger inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde. I enlighet med reglementet står det kultur- och fritidsnämnden fritt att inrätta ett utskott för någon fråga om de anser att det är behövligt. Därmed föreslås att motionens yrkande om skapande av ett utskott i kultur- och fritidsnämnden avslås.

4. Påskynda bildandet av nya naturskyddsområden

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att påskynda bildandet av nya naturskyddsområden i enlighet med naturreservatsplanen och Gustavsbergs grönstrukturplan där tätortsnära skogsområden prioriteras.

Naturreservatsplanen antogs 2013 och ska vara genomförd 2030. Planen aktualiseras vart fjärde år. Av de 13 utpekade naturreservatområdena ligger fyra stycken i närheten av centrala Gustavsberg och följer översiktsplanens intentioner att stärka grönstrukturen runt Gustavsberg. Prioriteringen är indelad i sex olika grupper. Grupperna har en blandning av områden som bedöms ta olika lång tid att genomföra. Beslut om att påbörja reservatsbildning görs i särskilda beslut för var och ett av de olika områdena.

Gustavsbergs grönstrukturplan antogs 2014 och är ett vägledande styrdokument som ska användas i det dagliga arbetet med grönstrukturens kvalitet, skydd och tillgänglighet liksom utveckling och investering i Gustavsberg. I planen beskrivs inte bara naturen, utan också de rekreativa värdena och den gröna kulturmiljön på orten. Den lyfter fram och föreslår en rad åtgärder för att förbättra tillgängligheten och kvaliteten på grönområdena.

En aktualisering av naturreservatsplanen ska göras 2017. I samband med denna finns möjlighet att göra omprioriteringar av de utpekade naturreservatsområdena om detta bedöms angeläget. Därmed föreslås att motionens yrkande om att kommunstyrelsen får i uppdrag att påskynda bildandet av nya naturskyddsområden avslås.

5. Friluftsinspirerande naturpedagogik i kommunala skolor och förskolor

I motionen föreslås att utbildningsnämnden får i uppdrag att integrera en friluftsinspirerande naturpedagogik i de kommunala skolorna och förskolorna.

Diarienummer
2016KS/0032

Enligt översiktsplanen ska utemiljöer som inbjuder till lek och utevistelser finnas i anslutning till skolor, förskolor och särskilda boenden. Utemiljöer planeras utifrån ett barnperspektiv med fokus på lek och rörelse med målet att förskolor och skolor ska ha nära till natur. De flesta skolor och, framförallt, förskolor i Värmdö kommun beskriver att närheten till skog och hav ger möjligheter till naturupplevelser och de använder sig av denna möjlighet i sin verksamhet. Vissa förskolor profilerar sin verksamhet som särskilt inriktad på friluftsverksamhet, utomhuspedagogik och skärgårdskunskap. Det finns en naturförskola och flera med Mulleverksamhet¹.

Kommunens skolor och förskolor bestämmer självständigt vilken profil verksamheten ska ha. Detta framgår av utbildningsnämndens delegationsordning, punkt 4.2, där det anges att det är förskolechefen eller rektorn som beslutar om vilken verksamhetsinriktning skolan eller förskolan ska ha. Därmed föreslås att motionens yrkande om att utbildningsnämnden får i uppdrag att integrera en friluftsinspirerande naturpedagogik i de kommunala skolorna och förskolorna anses vara besvarat.

6. Utveckling av skolskogar

I motionen föreslås att utbildningsnämnden tillsammans med tekniska nämnden får i uppdrag att utveckla skolskogar.

I Grönstrukturplanen för Gustavsberg är det prioriterat att inventera och ta fram ett program för att bevara skolnära och förskolenära lekskogar. Motionens yrkande om att utveckla skolskogar föreslås därmed anses vara besvarat.

7. Årligen nya friluftaktiviteter

I motionen föreslås att kultur- och fritidsnämnden med hjälp av friluftsrådet årligen planerar nya relevanta friluftaktiviteter som främjar medborgarnas friluftsliv och ökar folkhälsan.

Enligt kultur- och fritidsnämndens reglemente ska nämnden samordna kommunens insatser för det rörliga friluftslivet. Kommunen har god kunskap om organisationer och föreningars verksamheter inom friluftsområdet och, som framgår av punkt 2 ovan, bedöms det inte vara motiverat att bilda ett friluftsråd. Det åligger inte kommunen att besluta vilka aktiviteter föreningslivet ska erbjuda, dock finns en dialog kring vilka typer av anläggningar eller naturområden som behövs för olika aktiviteter. Kommunen träffar organisationer och föreningar två gånger om året och planering för nya aktiviteter pågår kontinuerligt inom ramen för nämndens ansvarsområde. Därmed föreslås att motionens yrkande om att nämnden

¹ Skogsmulle är en friluftsverksamhet i Friluftsförbundet regi för barn från 5 år. Förskolor blir Skogsmulleförskolor eller Ur- och Skurförskolor genom att teckna samarbetsavtal med Friluftsförbundet.

Diarienummer
2016KS/0032

tillsammans med ett friluftsråd årligen planerar för nya relevanta friluftaktiviteter som främjar medborgarnas friluftsliv och ökar folkhälsan anses vara besvarat.

8. Berörda nämnder avsätter medel

Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden och eventuella andra nämnder som berörs årligen avsätter medel för att skydda natur och för investeringar i nya aktiviteter.

Kultur- och fritidsnämnden avsätter årligen medel för att skydda natur och för investeringar i nya aktiviteter. Övriga nämnder och styrelser prioriterar själva vad de ska använda sina budgetmedel till. Yrkandet att kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden och eventuella andra nämnder som berörs årligen avsätter medel för att skydda natur och för investeringar i nya aktiviteter föreslås därmed anses besvarat.

Bedömning

För att Värmdö kommun ska lyckas med att utnämnas till Sveriges friluftskommun föreslår motionärerna åtta åtgärder som ska förstärka friluftslivet i kommunen. Då dessa åtgärder omfattas av flera av kommunens styrdokument, översiktsplan 2012-2030, budgetförslag 2017, naturreservatsplan, Gustavsbergs grönstrukturplan, utbildningsnämndens delegationsordning och reglementet för kultur- och fritidsnämnden, föreslås att motionens yrkanden 1, 2 och 5-8 anses besvarade medan yrkanden 3 och 4 avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Beslutet får inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet får inga konsekvenser för medborgarna.

Konsekvenser för barn

Beslutet får inga konsekvenser för barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utredningsavdelningen i samarbete med kultur- och utbildningssektorn. Motionen har behandlats i kultur- och fritidsnämnden samt i utbildningsnämnden.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Motion (MP) Värmdö – Sveriges bästa	Bilaggs

Diarienummer
2016KS/0032

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
	friluftskommun	
2	Protokoll från utbildningsnämnden 161013 §	Bilaggs
3	89 Protokoll från kultur- och fritidsnämnden 161108 § 80	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kultur- och fritidsnämnden

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Frida Nilsson
Sektorchef administration